

HÉTFŐI ÚJSÁG

XI. évfolyam, 10. szám.

ÁRA 10 FILLÉR

Szentes, 1938. március 7.

Országos jelentőségű esemény volt Vitéz Várady képviselő beszámolója

Hóman Bálint kultuszminiszter, Zsindely Ferenc államtitkár, Tasnády Nagy András, a Nep országoss elnöke részt vettek a beszámolón

Mint amikor az ég kiderül és felcsillan a nap, hogy életre csókolja a drága magyar rögöt, úgy hatott erre a városra a tegnapi ünnep, Hóman Bálint kultuszminiszternek, Zsindely Ferenc kultuszállamtitkárnak, Tasnády Nagy András ny. államtitkárnak, a Nemzeti Egység Pártja országos elnökének, Szinyei Merse Jenő alelnökének szentesi látogatása vitéz Várady László dr. országgyűlési képviselőnk beszámolóján. A természet mintha együtt akart volna örvendezni a szentesi néppel, ragyogó sugaraival aranyozta be a várost. Ritka alkalom számunkra, hogy minisztert üdvözölhettünk városunk falai között. Hogy most a magyar kultúrának nagynevű vezére jött el köznénk, ezt az örömet vitéz Várady László dr. országgyűlési képviselőnk köszönhetjük. De dokumentálja a tegnapi felejthetetlen ünnep, amelynek országos jelentőségét a legvadabb ellenzéki pártállásuk is hiába igyekeznének vitatni, hogy városunk országgyűlési képviselőjének milyen sulya van az országos politikában, közéletben és a parlament többségi pártjában is, amikor annak országosnevű elnöke is lejött beszámolójára.

A városban már napokkal ezelőtt megtörtént minden intézkedés, hogy

Megérkezek a miniszter

Féltizenegyre járt az idő, amikor jelezték Hóman kultuszminiszter érkezését. Kozma György dr. főispánnal az élén dr. Cicatricis Lajos felsőházi tag, vitéz Várady László dr., Svoy Kálmán altábornagy, Tóth Pál, Szeder János, gróf Károlyi Viktor, Mezey Lajos országgyűlési képviselők, Dósa István dr. alispán, Kanász Nagy Sándor szentesi, Piroška János dr. eszegrádi polgármesterek és a testvér Hódmezővásárhely város Nemzeti Egység szervezetének kép-

vitéz Várady László dr. országgyűlési képviselő beszámolója minél méltóságtelesebb és ünnepélyesebb legyen. Vasárnap reggelre zászlódiszba öltözött a város és a legegyszerűbb szentesi ember is felöltötte erre a napra ünneplőjét, hogy kifejezésre juttassa külsőleg is azt, amit telke mélyén érez: a szeretetet és a ragaszkodást városunk országgyűlési képviselője, a kisemberek védelmezője és pártfogója iránt.

A Nep választmányi ülése.

Délelőtt 10 órákor ünnepi ülésre ült össze Kozma György dr. főispán elnökletével a Nemzeti Egység Pártjának vármegyei nagy választmánya. A vármegye legtovább eső zugából is bejöttek erre a nevezetes alkalomra a Nemzeti Egység Pártjának vezető tagjai. A nagy választmányi ülésen a legaktuálisabb kérdések szövegére kerültek, Kozma György dr. főispán és vitéz Várady László dr. képviselőnk adták meg a részletes felvilágosításokat. Elhatározta a nagy választmány az erőteljes szervező akciót megye-szerte. A nagy választmány tagjai hitet tettek amellett, hogy azt a zászlót, amelyre a keresztény jobboldali gondolat győzelme van felírva, soha nem hagyják el.

viseletében népes csoport Szórfy Sándor alelnök vezetésével, fogadták a kultuszminisztert és kíséretét. Kozma főispán meleg szavakkal üdvözölte a minisztert úgy is, mint a vármegye és Szentes város ügyeinek hathatós pártfogóját. Kerestelen szavakkal köszönte meg a miniszter az üdvözlést. Kedves jelenet következett: Haraszthy Éva, a szentesi ifjusági vörös-kereszt egylet vezetője szép virágcsokorral kedveskedett a miniszternek, aki a következő ked-

ves szavakkal köszönte azt meg: »Azt kívánom, hogy jövőre emellett a szép kis polgáristalány mellett egy kis polgárista fiú is álljon«.

A középiskolások sorfala között vonult fel ezután a miniszter a vármegye házára. Utána a kultuszminiszter, aki a Nemzeti Egység Pártjának helyettes vezére, Zsindely Fe-

renc államtitkárral, valamint Tasnády Nagy András országos elnökkel és Szinyei Merse Jenő alelnökkel, a vármegye házára mentek és résztvettek a vármegyei nagy választmányi ülésének további részén. A miniszter, akit nagy lelkesedéssel fogadtak itt, beszédet intézett a nagyválasztmány tagjaihoz.

A beszámoló gyűlés

A városi Tóth József színház nemzetiszínű zászlókkal és délszaki nővényekkel gazdagon feldiszitve 11 órára, amikor a gyűlés kezdődött, roskadásig megtelt hallgatósággal.

Itt láttuk vármegyei és városi közéletünk és politikai életünk valamennyi számottevő tényezőjét. Az intelligencia, a kereskedő és iparos társadalom, a gazdák és munkások egy nagy szolidaritás jegyében és a Nemzeti Egység gondolatának jegyében dokumentálták, hogy rendületlenül követik Darányi Kálmán miniszterelnököt, aki biztos kézzel vezeti és irányítja országunk sorsát és éppen szombati győri történelmi beszédében az új Magyarország alapköveit fektette le.

Ez a szentesi beszámoló felelet volt tulajdonképpen a győri miniszterelnöki beszédre. Messzehangzó kiáltás, amelyet az ország minden zugában meg fognak hallani. A szentesi és csongrádmegyei nép, az alföldi szintiszta magyar nép, mint egykoron Kossuth Lajosnak a nemzetrendjei kiáltották a magyar országgyűlésben a MEGADJUK! MEG-

ADJUK!-ot, amikor a nemzet áldozatkészségéhez folyamodott a haza védelmében, ugyanúgy kiáltotta a MEGADJUK!-ot Darányi Kálmán miniszterelnök felé, amikor az ország újjáépítése és nemzeti hadseregünk felfegyverkezése érdekében kérő szóval áldozatért fordult a nemzethez. Ez adja meg a tegnapi nap rendkívüli politikai jelentőségét és ezzel a feleletével a szentesi nép hű maradt elődeihez.

Az előkető vendégek gyalog sétáltak át a vármegye házáról a színházterembe. Kirobbanó éljenzéssel fogadta őket a hallgatóság. Az ünneplés, ez a felejthetetlen és mámoros ünneplés elsősorban a magyar kultúra európai híri tudósának, a nagy reformer Hóman miniszternek szólt, de kijutott az ünneplésből Zsindely Ferenc államtitkárnak, Tasnády Nagy Andrásnak és Szinyei Merse Jenőnek ép úgy, mint a vármegye népszerű, puritán főispánjának, dr. Kozma Györgynek és vitéz dr. Várady László országgyűlési képviselőnek.

Kozma főispán megnyitó beszéde

Ahítatos aktussal kezdődött az ünnepség, az Iparos Daloskör kitűnő együttese Jakó Dezső zeneiskolai igazgató vezényletével meghatóan adta elő a magyar Hízekegyet. Utána

Kozma főispán mondotta el éljenzésekkel sűrűn félbeszakított megnyitóját. A főispán ünneplése méltó válasz volt az ellene eredménytelenül folytatott alaptalan baloldali támadásokra és

tüntetés volt amellett, hogy a vármegye és a város népe egybeforrott főispánjával.

— Mai gyűlésünkön — mondotta többek között — a kormány részéről megjelent Hóman vallás és közoktatásügyi miniszter ur önmagmértéke és Tasnádi Nagy András, a Nemzeti Egység országos elnöke. Mély tisztelettel üdvözlöm őket. Megjelenésüket különös kiüntetésnek vesszük és hálással köszönjük. Hóman Bálint önmagmértékében mi uemesak a kormány tagját, nemcsak a párt vezérének helyettesét, nemcsak a magyar tudomány és magyar történelírás kimagasló büszkeségét tiszteljük és üdvözljük, de külön nyomatékkal üdvözljük benne a magyar ifjúság barátját, azt a minisztert, aki a magyar ifjúsáért annyit tett, mint senki ő előtte.

— Köszönöm az országos elnök urnak, hogy egyik legelső vidéki útját Szentésre irányította. Mi fel fogjuk annak jelentőségét. Nagyméltóságod meg lehet győződve arról, hogy ez a párt-szervezet rendületlenül fogja követni abban a harcban, mely a Nemzeti Egység eszméjének hódító hadjárata lesz s amelyhez mi a magyarok Istenének hatalmas segítségét kívánjuk.

— Üdvözlöm többi vendégeinket, a megjelent országgyűlési képviselő urakat, az országos párt-szervezet kiküldöttait s köszönöm irántuk való figyelmüket, barátságukat és támogatásukat. (Nagy taps.)

— Es legvégül üdvözlöm az itt megjelent választópolgárokat, pártunk régi hűséges tagjait, kiket arra kérek: tartsanak ki rendületlenül pártunk programja mellett, mely reális alapokon épült fel és a magyar nép érdekében való, tartsanak távol maguktól minden olyan eszmét, mely ha hangzatos is, de nem a fokozatos haladás, hanem a felfordulást szolgálja. Valljuk meg bátran a mi jobboldali világnézetünket, melynek alapja nem valamely felekezeti vagy faji túrelmetlenség, hanem annak a meglátása, hogy a múlttal szemben erőteljesebb szociális haladásra, morális téren pedig rekonstrukcióra van szükség. És kérem, támogassák szívvel és lélekkel azt a kormányt, mely ezen a szociális haladás és erkölcsi rekonstrukción dolgozik.

A főispán nagy tetszéssel fogadott beszéde után

Tasnádi Nagy András

országos elnök tolmácsolta a NEP üdvözlését a szentesi népek. A volt kultuszállamtitkár nagy szeretetnek örvend a városban és ez a szeretet megnyilatkozott személye iránt most is, amikor városunk országgyűlési képviselőjének beszámolóján megjelent. Nagy tetszéssel fogadott beszéde után került sor

vitéz Várady László dr. országgyűlési képviselő beszámolójára. Amikor az éjjelezés csillapodott, hogy megkezdhetjük beszédét, országgyűlési képviselőnk elsősorban

300 teritékes bankett

Leleges ünneplés közepette távoztak el az előkelőségek a gyűlésről s utána az ipartestületbe mentek, amelynek gyönyörű, új nagytermében 300 teritékes közében vettek részt. Itt

Kozma György dr. főispán

Horthy Miklós kormányzóra mondotta az első pohárköszöntőt. A közebéd közönsége percekig felálva, mámoros lelkesedéssel ünneplte az ország kormányzóját.

mély meghatottsággal emlékezett meg Gömbös Gyuláról, aki emlékének a halgatóság félperces néma felállással adózott. Sorra vette Gömbös Gyula nemzetformáló célkitűzéseit, alkotásait, szentesi szereplését, majd arról emlékezett meg, amikor Darányi Kálmán 1933. október 11-én letette a miniszterelnöki esküt a kormányzó kezébe és magáévá tette Gömbös Gyula célkitűzéseit, a Nemzeti Egység Pártja vezérévé választotta. Felsorolta azokat a nagyszabású törvényalkotásokat, amelyek a Darányi kormány működése alatt születtek meg és amelyek mindegyike a nemzeti szolidaritás jegyében a jobb magyar élet kifejlődését van hivatva szolgálni. Megemlékezett ezután képviselői működéséről, majd így folytatta:

— Mindazok az óhajások, melyeket mint várospolitikai kérdéseket programomba vettem, állandóan élnek felkembem. Mai ígéretem:

„Önzetlen, odaadó munka városomért, fajtámért, magyar hazámért!”

Azután így folytatta:

— Hálással köszönöm és boldog vagyok, hogy ilyen nagy közönség és ilyen illusztris társaság előtt szólhattam. Arra kérek mindenkit, hogy jószívvel és szándékkal álljon a Nemzeti Egység mozgalmanak zászlaja mellé, amely egyedül biztosítja a békét, a rendet és fejlődést, amelyre ennek az országnak olyannyira szüksége van.

Viharos lelkesedés fogadta az országgyűlési képviselőnk beszámolóját, amely egyúttal bizalomnyilvánítás is volt felé a választó közönség részéről a jövőre.

Szünni nem akaró taps és éljenzés közepette állott fel szólásra

Hóman Bálint kultuszminiszter,

aki beszédében a Darányi kormány új célkitűzéseit taglalta. Sorra vette azokat a programponctokat, amelyek a kormány nagy beruházási programjából a vidék és a falu helyzetét van hivatva elsősorban megjavítani.

A kultuszminiszter beszédének második része országos jelentőségű volt. Az elhivatott államférfi nyilatkozott a ma legaktuálisabb problémáiról. Megjelölte a miniszter a problémák megoldásához vezető utat és irányt mutatott a jövőre. Mint szónoki beszéd, a legragyogóbbak egyike volt, ami államférfiu ajkáról elhangzott, emelkedett szellemében mindentekintben méltó az európai tudóshoz. Lapunk szűkreszabott terjedelme miatt nem közölhetjük a kultuszminiszter egyórás beszédét, de arra ezutal is felhívjuk a város közönségének figyelmét.

Kozma György dr. főispán

záróbeszéde fejezte be a felszólalásokat, végzetül pedig az iparos dalárda Jakó Dezső zeneiskolai igazgató vezetésével a Himnusz t énekelte el a közönséggel együtt.

Gróf Károlyi Viktor

mindszenti képviselő Darányi Kálmán miniszterelnökre mondott pohárköszöntőt. A miniszterelnököt percekig ünneplték.

Kanász Nagy Sándor

dr. polgármester Hóman kultuszminisztert köszöntötte fel és tolmácsolta iránta a város háláját.

Tomboló, meg — megújuló éljenzés közben emelkedett szólásra

a kultuszminiszter

— Amikor néhai Gömbös Gyula mi-

niszterelnök még kormányelnöksége előtt felhívott, hogy engem szemelt ki kultuszminiszternek és tanulmányozzam a népoktatást, Szentésre jöttem és félrevonulva, készültem a kultuszminiszterségre. (Tomboló éljenzés.) Így politikai pályámhoz Szentésnek köze van. Ezért hálás is vagyok Szentésnek. (Szünni nem akaró taps és éljenzés.)

Vitéz Bonczos Miklós dr.

vármegyei főügyész nagy viszhangot keltő pohárköszöntőjében Tasnádi Nagy András országos elnököt üdvözölte, aki válaszában hangoztatta, hogy a régi politikai módszerek idejétmúltak és a politikát együtt kell csinálni a nemzettel. (Általános helyeslés.)

Für Géza

a Nep szentesi szervezetének elnöke Zsindely Ferenc államtitkárt köszöntötte a szentesiek nevében, majd megköszönte az iparosasszonyoknak a kitünő banketti ebéd elkészítése és felszolgálása körüli fáradozásait.

Szeder János

dorozsmai képviselő, földink, nagyszabású beszédében vázolta a Nemzeti Egységnek az ország újépitésében való történelmi szerepét.

Várady képviselő lakásán

A kitünően sikerült háromszázterítékes közebéd után vitéz Várady képviselőnk fekete-kávéra látta vendégül a minisztert és kíséretét, va-

lamint a vármegye és város közéleti tényezőit. A miniszter itt audencián fogadta Csallány Gábor muzeumigazgatót, az ipartestület vezetőit, majd Kanász Nagy Sándor polgármestert. Mindenkihez volt egy kedves szava.

Látogatás a muzeumban.

Félhétkor a muzeumot látogatta meg a miniszter kíséretével, ahol Csallány igazgató fogadta és kalauzolta a termeken. A miniszter nagy elismeréssel nyilatkozott a muzeum értékes anyagáról és Csallány Gábor működéséről.

Kozma főispán szűkkörű vacsorát adott a miniszter és kísérete tiszteletére, aki az éjszakát vitéz Várady László vendégszerető hajlékában töltötte, míg Tasnádi Nagy András országos elnök Kozma főispán vendége volt. Zsindely Ferenc államtitkár az esti órákban visszautazott Budapestre.

A kultuszminiszter ma délelőtt néhány iskolában tesz látogatást és a déli órákban utazik vissza gépkocsival Budapestre.

A vasárnapi ünnepség sokáig felejthetetlen marad a szentesiek számára. Büszkek vagyunk erre az első márciusi vasárnapra, mert egy történelmi nap emlékével tettünk gazdagabbak és mert megtanítottak bennünket hinni és bizva bizni a boldogabb magyar jövőben.

Negyedkilós mandula-
szappan 46 fillér 1 darab
illatos

rózsa szappan 15 fillér 1 darab borotva szap-
pan 14 fillér

KURCZ GYULA

„KORONA” illatszertárban — Kossuth-uca 18. —

Nyári diákcsere akciót rendez a Magyar-Finn társaság

A m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter erkölcsi és anyagi támogatásával a Magyar Finn Társaság és a Finn Diákutazási Iroda diákcsere akciót rendez a nyári szünetben. A csere abban áll, hogy egy magyar középiskolai tanuló (fiú vagy leány) egy hónapot tölt valamelyik finn család otthonában és a finn cserediák ugyancsak egy hónapot tölt a magyar cserediák otthonában, mint vendég. A finn diákok június elején jönnek Magyarországra, ahonnan egy hónap múlva térnek vissza finnországra a magyar cserediákokkal együtt. A tanulók lehetőleg a középisko-

la felsőbb osztályaiból jelentkezzenek Alsóbb osztályokból jelentkezőket csak kivételes esetben fogadunk el. A csere akció költsége kb. 220 pengő. Ebben az utiköltség, III. oszt. gyorsvonat és hajó, ellátás Varsótól Varsóig, a vizumköltségek és kb. 25 pengő költőpénz bennfoglalatit. Utlevélről mindenki maga gondoskodik. Mindenre kiterjedő részletes felvilágosítással a Magyar Finn Társaság Diákcsereakciójának intéző bizottsága szolgál. Budapest, IV. Veres Pálné-utca 7. Hivatalos órák minden szerdán 5—7-ig. Telefon 384—592.

Hirdessen lapunkban

Hozzászólás a trafik-zárórához

A következő levelet kaptuk:
Tisztelt Szerkesztő Ur!

Szomorúan vettem tudomásul a trafikzárórára vonatkozó rendeletet. Ez nem megoldás, ez nem segítség. A baj ott kezdődik, hogy a törvényeket és rendeleteket azok csinálják, akik nem élnek benne. Aki csak egy napig ülne reggeltől késő estig a trafikban és remegve várna, hogy jaj, talán jön még egy vevő, az biztos másképp intézkedett volna. Nincsenek tisztában azzal, hogy azért sem csuk be az egyik, mert ezalatt a másik learatja az ő vevőit. Ez így van. A trafikosokat kell megkérdezni majd, ők megmondják, mi a megoldás. Ha a zárórát egységesen elrendelik, ehhez mindenki szívesen alkalmazkodik, még a vevő is, ha megszokja. Aki dohányozni akar, az meg is szokja. Köznap reggel 7-től este 8 óráig és vasár- és ünnepnapokon 8-tól 12 óráig igazán mindenki beszerezheti a szinivalóját. Azt hiszem, sokan csatlakoznak a véleményemhez.

Aláírás.

ROHLA ANTAL

Hadirokkant könyvköltőmester
Tóth J. - ucca 13. szám.

Orosz asszonyai és két oroszul beszélő fiúgyermekkel

Érkezett meg szombaton délután a győri pályaudvarra egy szakállas, nyakban szorosán zárt ingű férfi. Kiderült, hogy Demény János 44 éves, a veszprémi Láz községben való katona jött vissza 23 évi hadifogsága után a vörös pokolból. Demény 1915-ben került ki a frontra, ahol fogságba került. Először Északoroszországba vitték, majd továbbhurcolták, így csak 1923-ban tudta meg, hogy véget ért a világháború. Közben megnősült és minden fillérjét összerakosgatta, hogy hazajuthasson. Lázi községben nagy örömi fogadták a régóta halottnak hitt magyar katona visszatérését.

Forró kocsonyalébe esett egy kisgyermek

Zalaszentmárton községben Sincsa Istvánné kocsonyát főzött és a forró kocsonyalévet az udvaron hűtötte. Hároméves István nevű fiacskája valahogy a forró lével teli edényhez került és beleesett. Anyja és nagyanyja későn vették észre a szerencsétlenséget, amikor a gyermek teste már valósággal megfőtt a kocsonyalében. Bevit-

ték a nagykanizsai kórházba, de már nem tudtak segíteni rajta: a gyermek meghalt. A nagykanizsai

törvényszék most az anyát és nagyanyját gondatlanságért 100—100 pengő pénzbüntetésre ítélte.

Szédületes nyereség, de szabálytalanságok sorozata az érdi parcellázás körül

Nyolc évvel ezelőtt Gróf Károlyi Imre és Gyula engedélyt kértek a földművelésügyi minisztertől érdi birtokaik parcellázására. Az engedély megadása után később egytagban adták el a földet Dr. Fuchs pesti ügyvédnek, aki azért négy-szögölenként körülbelül 50 fillér vételárat fizetett és „Gróf Károlyi Imre-féle [parcellázási] Iroda“ néven megkezdte a parcellázást.

A nagy reklámmal, kecsegtető ígéretekkel és tervszerű felhajtásai megindított parcellázás rövid idő alatt sikerült, azonban a vevőknek már 5—12 pengős ölenkénti áron, horribilis nyereséggel adták el a telkeket. Mielőtt azonban a vevőkre iratta volna az „Iroda“ a parcellákat, az egész kompleksumot átadták és telekkönyvteljesen átírták egy társaságra, melynek dr. Fuchs Artur, Bodnár László, Nyaralóépítő és Parcellázó RT és Gróf Károlyi Imre Tejüzemi RT. voltak a tagjai.

A telkeken gyors ütemben folytak az építkezések, s csak később derült ki, hogy a terület jelentékeny része mocsaras, ahol időnként a talajvíz nagy területen szétterül, a nedvesség felszívódik a falakba, megfertőzi a kutakat stb. A váli és

adonyi főszolgabíróóság a vizes részekre kimondotta a lakhatási zárlatot, kilakoltatta a telepeseket.

Kártérítés miatt pörök lavinája indult meg, de mintegy hetven károsult bűnvádi feljelentést is tett Fuchs Artur ügyvéd ellen.

A magyar ember földszeretetét, saját házaeska utáni vágyakozását így használják ki egyesek szédületes nyereség elérésére. Ennek megakadályozására nagyon fontos a törvény intézkedése, mely a magyar föld adásvétel ügyét a várme-gyei gazdasági bizottságok ellenőrzése alá helyezi. Ezek a hivatásuk magaslatán álló bizottságok nagszerűen teljesítik is kötelességeiket a tudomásukra hozott esetekben.

Megállapítható, hogy az egész érldiget parcellázási ügy kellemetlenségeinek a sorozata ott kezdődött, hogy a szerződéseket nem mutatták be az illetékes gazdasági bizottságnak, amit pedig a végén már elkésve bejelentettek, azokat a bizottságnak el kellett utasítania.

Egy kislakás kiadó érdeklődni lehet:

Bocskai-ucca 4 szám alatt,

BESZÉLJÜNK ELFOGULATLANUL A PIAC ELHELYEZÉSÉRŐL!

Nagyon sok szó hangzott el, témérdek betűt irtak le már a piac elhelyezése ügyében, s hogy mégis újból foglalkozunk ezzel, azért történik, mert meggyőződésünk szerint városunk fejlődése, gazdasági és kulturális megerősödése szempontjából ez ma a legfontosabb kérdés. Megérdemli tehát, hogy állandóan foglalkozunk vele s minden oldalról igyekezzünk a kérdést megvilágítani elfogultság és önérdek nélkül.

Szentés az utóbbi mintegy ötven év alatt szinte ugrásszerűen fejlődött minden téren a városiaság útján. Nemes büszkeséggel állapíthatjuk meg mi szentesiek, hogy ezt, az alföldi városoknál szinte példátlan előrehaladást legnagyobb részben önerejéből hozta létre. Négy irányban kiépült vasúti hálózata, nyolcfelől itt összefutó műútja, negyven kilométer hosszban kikövezett utcái, magán és középítkezései, páratlanul álló ligete, rendezett terei, nagy személy és áruforgalma révén valóban a megye és a környék kulturális és gazdasági gócpontjává lett.

Az utóbbi évek alatt azonban városunk közgazdasági jelentőségéből rohamosan veszít. A rohamos fejlődést a háború, vörös bitangás, oláh megszállás és a gazdasági dekoujungtura csak úgy mint az egész országban, itt is megakasztotta, azonban a gazdasági válság után megkezdődött gazdasági föllendülés

az utóbbi időben újra megakadt mert nem tettünk meg minden lehetőt a forgalom növelése érdekében.

Irigység nélkül látjuk, hogy a szomszédos Csongrád milyen fiatalos nekilendüléssel fejlődik, nemcsak a városiaság felé, de közgazdasági téren is. Még ennél is szembeötlőbb Orosháza forgalmának folytonos növekedése, valamint erősen kezd már versenyezni velünk Kunszentmárton is a tisztazugli forgalom odaterelődése által. Tény az is, hogy a megyebeli községek közül Fábán, amely pedig teljesen a város határába van beékelve, inkább az orosházi, Szegvár és Mindszt pedig jobban a vásárhelyi piac felé gravitál, mint a megye központja felé.

Mindenki elismeri azt a közgazdasági törvényt, hogy a forgalom jelenti az életet, segíti elő valamely város gazdasági és kulturális fejlődését és ezzel a polgárság jólétét. Városunk fejlődését is csak a forgalom minden lehető eszközzel való emelése biztosíthatja, amiből az következik, hogy jövő fejlődésünk szempontjából áldozatok árán is el kell háritani minden akadályt, ami a forgalom növekedését hátrálhatja és áldozatok árán is meg kell tenni minden lehetőt a forgalom emelésére. Szentest központos fekvése, vasúti és vízi összeköttetései, műutjai, fejlett mezőgazdasága, kitűnő iparossága és kereskedői és magas kulturája nemcsak a megyének, de

még a Tiszazugnak is gazdasági gócpontjává teheti. Ezek az adottságok juttatták eddig is vezető szerephez, míg utóbbi időben piacunk és országos vásárunk forgalma állandóan sorvad. Ennek az okait kell kikutatni s azonnal megszüntetni.

Forgalmunk csökkenését nem az idézi elő, mint ha a mezőgazdasági és ipari termelés megfogyatkozott volna, mert ennek éppen az ellenkezője igaz, hanem mert bizonyos intézkedésekkel valósággal elriasztjuk nemcsak a vidéki de még a helybeli termelőket is, bizonyos intézkedések elhanyagolásával pedig nem édesgetjük ide a környéket. Megállapíthatjuk, hogy a forgalom csökkentésének több oka van. Egyik a csapnivalóan rossz vasúti menetrend és kevés vonatpár Kunszentmárton és Orosháza irányában. Másik ok a sok szekaturával járó kövezetvám és magas helypénz. Harmadik ok azonban a legfontosabb: a piac helyének meg nem felelő volta.

Az utóbbi kérdés körül folyik már hosszabb idő óta a vita közgyűléseken, lapokban, társadalmi egyesületekben. Általában mindenki jót akar, mindenki önzetlenül tanácsol, javasol, sőt mindenkori egyformán megállapítja, hogy a piaci forgalom ilyesztően sorvad, s hogy a mostani állapot nem megfelelő, csodálatosképpen a tényekből leszűrhető következtetés még sem egyező, hanem két ellentétes felfogásra bontotta a kérdéssel foglalkozókat: a benntartók és kihelyezők pártjára.

A tej, gyümölcs és zöldségpiacnak a Kossuth-téren és környékén maradásában megegyezők a vélemények, míg a többi árusításnak az Apponyi-térre helyezése mellett van a lakosság óriási többsége, a benntartás mellett pedig főleg a közgyűlés, tisztviselő, ügyvéd és központon házzal, vagy üzlettel bíró tagjai. Sőt utóbbiak még ma is a mellett kardoskodnak, hogy a már kihelyezett baromfi piacot is vissza kell hozni a régi tyukpiacra. Elismerik ugyan, hogy a régi tyukpiac mostani terjedelmében szűk és új területek szerzése és új utak nyitása nélkül nem használható. Beismerik azt is, hogy a Kossuth-térn sem helyezhető már el a többi piac, hnnem a Petőfi neccát kívánják kocsimegállónak, a Kiss Bálint, Harucker és Hornáth Gyula uccákat is fel kell használni, szerintük a piactér kiegészítésére. Fő érvek még az is, hogy a külső vásártér sáros, rendezetlen, kikövezése nagy költséggel járna. Szóval minden eszükbe jut, csak a legkézenfekvőbb nem, hogy az éppen ugy központban fekvő Apponyi-téren kell megfelelő elhelyezés biztosítani, amely térségben, minden oldalról kövesen megközelíthető és a vasúthoz is közelfekvő terület hosszú időre minden igényt kielégít. Elfogultságukban megfelleknek arról, hogy a tyukpiac-téri kibővítéshez új telkek megvásárlása, az épületek lebontása, új uccák nyitására kisajátítások eszközzése legalább annyi pénzbe kerül, mint az Apponyi tér teljes kikövezése, amihez még hozzá jönne az épületek és udvartelkek kikövezése, csatornázása stb., tehát sokkal drágább és rosszabb megoldás volna, mint e már meglévő tér megfelelő berendezése és kikövezése.

Néhány régi közgyűlési tag azzal az érveléssel akarja a régi szűknek és rossznak bizonyult piaci elhelyezést fenntartani, miszerint évtizedek alatt alakult ki a Kossuth-téren a

piac, ott van a város szívére, tehát azt nem szabad megbolygatni. Pedig a város közgyűlése éppen ezeknek a tavszőnokoknak a javaslatára határozott úgy, hogy a két nagy szobrot csakis a Kossuth téren lehet elhelyezni s ott megfelelő környezet biztosítása végett park-részeket kell létesíteni. Tehát akkor szerintük sem volt kéhas a város «szívére» a szobrokkal és parkosítással megbénítani. Valamint, jóval előbb, mikor hosszas hercehurca után a városháza felépült, a keletkezett Erzsébet teret a közgyűlés egyhangú határozattal parknak képezte ki és csodálatosképen a vészszónokoknak akkor sem jutott eszébe, hogy „a forgalom a fontos, a piacnak jár a város leg-
szébb helye”.

Mi nagyon bölcs intézkedésnek tartjuk, hogy a Hősök terét remekül parkosították; a kegyelet és hála diktálta nemes cselekedetnek valójuk a nagy idők nagy férfiai szobrainak a föltérre helyezését és azok környezetének parkosítását, de biztosra vesszük, hogy a lehangosabb piachennartóknak sem volna bátorságuk azt javasolni, hogy a „szívére”, tehát a piac központban tartása végett dobálja ki a város a Hősök tere parkját, a Kossuth-térről a két szobrot helyezze el más-hova, holott az Erzsébet-tér felhasználása és a Kossuth-tér teljes felhasználásával valahogyan meg lehetne oldani a piac elhelyezését, habár az az egészségügyi és közlekedési kívánalmaknak, sem a termelők érdekeinek akkor sem felel meg teljesen. De akarhatja-e jőzzen ésszel valaki ezt a megoldást?

Azt is mondják a mindenáron beentartó pártiak, hogy miért nem engedélyezik a Kossuth-téren, a Kossuth uccán és Petőfi-uccán a tanyai kocsiakat megállani, mert akkor — szerintük — emelkedne a piac forgalma, pedig valójában ezzel csak az a néhány boltos és pálinkamérés forgalma emelhető, akik előtt az a rendetlen zűfoltosság volna, azonban a szűk hely okozta kellemetlenség miatt a piac épüget tovább sorvadna, csak büz és szemét szaporodása és a forgalmi zavarok emelkedése volna elérhető.

Tárgyilagosan megbíráva a kocsimégállók rendezését, csak elismerés és köszönet illeti meg a rendőrhatalmasokat, amikor azt a minden tekintetben megfelelő Apponyi-térre jelölték ki. Ez az intézkedés azonban nemcsak helyes és teljes mértékben szolgálja egy a helybeli, mint vidéki gazdaközönység érdekeit, hanem ez egyenesen erkölcsi kötelessége is, mert arra az 1930-ban megjelent Közlekedési Kódex egyenesen kötelezi, mert hiszen a Kossuth ucca I. oszt. főútvonal, amely a csongrádi radi utvonálnak a része, de azon felül nincs is más párhuzamos utvonala, melyre a vasutaló-más felé irányuló személy és teherforgalom áthelyezhető volna, tehát a Kossuth-uccán piacok alkalmával áldozgató és feltorlódó kocsiak akadályoznák a kocsin, autón, autóbuzson közlekedő utasoknak a vonatokhoz kellő időben való kijutását. A Petőfi-ucca pedig a szentes-vásárhelyi ut miatt szintén elsőosztályú főútvonal s ezen kívül a póstáhu igyekvő közönység, vhlamint a póstakocsi forgalmát sem lehet piacok alkalmával félnapokra megakasztani. Csodával határos, hogy addig is, míg a mostani rendelkezés meg nem történt, súlyosabb kimenetelű balesetek nem fordultak elő. Erkölcsi felelőségének a tudatában nem is tehetne mást a

rendőrhatalmas, mint amit a rendelet a forgalom zavartalanúsága, a közbiztonság és közegészségügy védelme előír. Legnagyobb elismerés illeti meg, hogy az erősen lepasszított rendőrszemélyzet melletti példás rendben bonyolódik le a forgalom. Már fenti okok miatt is szóba sem jöhet tehát a piac benamaradása érdekében a kívánt utcák igénybevétele.

Azt tapasztaljuk, hogy a piac ügy körüli kétféle felfogásnak leginkább az az oka, hogy igen sokan nem ismerik a piaci forgalomban legnagyobb mértékben résztvevő gazdaosztály életmódját és szokását, amely merőben különbözik a városi ember, a kereskedő és az iparos piacra járásától. Nem tudják, hogy a termelő osztály nagy többsége csak szűkségből ad el és csak szűkségből vásárol, tehát mondhatni „muszájból” megy a piacra. Ha szorítja az adó, illeték, vagy egyéb fizetni valója van, vagy ha el nem kerülhető venni valójára van, mindannyiszor kikalkulálja, miből lehet, vagy miből kell eladni, hogy a szükséges pénzt megszerezze. A legtöbbször ez nem egyfajta termény állat értékesítéséből történik, hanem elvisz a piacra bizonyos mennyiségű búzát, árpat, vagy kukoricát, ugyanakkor egy-két malacot, vagy süllőt, vagy borjút, valamiféle baromfit, tojást, — vagy pedig rak a kocsiára szalmát, szalmát, szarát vagy rózsát, erre ketrecben jön még malac, vagy baromfi, esetleg alól a derékban valamennyi szemestermény. A legtrikább eset, hogy egyfajta eladnivalójára van, mert ritka eset, hogy egyik, vagy másikkól annyi legyen piacra való, hogy azért külön fuvar, külön időt tudjon tulajdon áldozni. Ha most már külön van a baromfi piac, máshol az egyéb piac, külön a kocsimégállók, bizony sok gondot ad az eladások lebonyolítása, de még akkor egyik helyről a másikra kell hajtani, miáltal igen nagy mértékben növekedik az utcák forgalma, a kocsiak tolongása, ha ugyan az a fogat többször is kénytelen ugyan azon a vonalon egyik helyről a másikra hajtani. Ez az igazi zaklatás és kényelmetlenség, ami elriasztja egy a helybeli, mint vidéki termelőt a mi piacunkról, ha ilyen vándorlásokra kényszerítik.

Nagy tévedés azt hinni, hogy azért zűfolyg el a gazda esőben, hóban, jó, rossz időben órákon át a piacra, hogy pont a Petőfi uccán, vagy a Sarkadi uccán akasszon tengelyt, törje el a lécöt, vagy, hogy éppen a Petőfi uccán italmérésben igyon egy piccort, vagy piát, hogy szerencséje legyen éppen pont a Petőfi uccán, vagy Harris-házi kereskedőknél valami nagyon kívánatos dolgot vásárolni, amelyekről egyik gyűlésen olyan megjegyzés hangzott el, hogy ott bizony, tisztelet a kivételnek, nagyon sok bővli áru van. Hát éppen nem. Néki az az érdeke, hogy olyan helyre menjen az eladnivalójával, ahol minél előbb, minél jobban, minél kevesebb kellemetlenség, költség és fáradság mellett értékesítheti. Inkább nagyobb utakat tesz meg, inkább eladja a városon kívül a baromfit, újabban más terményét is, mert nem csak a helypénztől, de a kellemetlenségek-től is szabadul ezzel.

Megállapítható, hogy a baromfi városon kívüli eladása azért lett általános, mert évek hosszú során át hiába kérték a piac jobb elhelyezését s az eredmény a helypénz csökkenése, a forgalom elsorvadása lett. De megjárták azok is, akik minden befolyást érvényesítettek, hogy a

szűk sikátoron át megközelíthető kis térre zúfolják be tovább a tyukpiacot, mert majd az ott kapott pénzt a gazda a közeli boltokba fogja elkölteni; így most már, tehát se olesó baromfi, sem pénz, sem üzlet!

Igy járunk rövidesen az egyéb piacokkal is. Erőszakos, igazságtalan eszközökkel a forgalmat mesterségesen megnövelni nem lehet, de annál könnyebb azt elsorvasztani!

Igazságtalan az is, hogy a város közgyűlése meg akarja akadályozni azt, hogy a helybeli iparosság ott árulhassa a portékáját, ahol a legtöbb vevője akad. A benartatás mellett szavaló és szavazó nrak egyike sem fog a piacon sapkát, csizmát, ruhát, biciklit stb. stb. vásárolni, miért ne vihesse oda az áruját az iparos, ahol az ő vevői a terményeikért pénzt kapnak. Ugy a gazdaosztálynak, mint az iparosságnak az érdeke közös abban, hogy az iparos egy helyen vehessen a gazdától, ha szüksége van állatra, terményre stb., ugyanakkor pedig ott találja meg azt az iparcikket a gazda, amit venni akar. Különböző is a piactéri kereskedők jelentékeny része vásárolni szokott, mi akadály lehet annak, hogy ha üzletét át nem helyezi is, hetipiacok alkalmával megjelenjen kint a portékájával.

Olyanfajta okoskodást is hallottunk a benartatni akarók részéről, hogy a város központján lévő alacsony, régi Harris-féle ház azért nem építik fel a város díszül szolgáló két-három emeletre, mert a piac kihelyezésével a boltberek leszálnának. Ez téves beállítás, mert hiszen az ottani üzletek jelentékeny részének nem a piacozó közönységéből, hanem az intelligenciából kerül ki a vevőköre, de ha mégis valóban csökkenének a boltberek, akkor a jövedelmezőség emelésére még inkább gondolna az alapítvány modern lakásért építésével, mert azon a helyen lakásért a legmagasabb bérék volna elérhetőek.

Nagy hiba volna, a város fejlődésére szinte pótolhatatlan veszteséggel járna, ha csupa maradiságból egy-két ház lakóinak, bérlőinek az érdekéből tovább tűrnénk piacunk elsorvasztását. A fejlődés és haladás örök törvénye előbb-utóbb mindenképpen érvényesülni fog, ne akarjuk azt mesterségesen akadályozni.

Azt tartjuk a leghelyesebb intézkedésnek egy a közgyűlés, mint a pelfármester részéről, hogy a piac ügyben ép legyen szabad az iparosnak és egyéb vásárolóknak tetszésük szerint, akár a belső, akár a külső piactéren árusítani, mint az a baromfi piacnál is történt. Rövid időn belül a gyakorlat meg fogja mutatni, melyik hely megfelelőbb, hol történik több eladás. Az idő meg fogja mutatni a megoldás helyességét.

Nagy tétbe megy a játék, a piac elhelyezésének kérdéséről függ a forgalom emelkedése, a forgalom növekedése pedig jelenti a város gazdasági és kulturális fejlődését, a polgárság jólétének emelkedését!

SAKK HIREK

Csallány Gábor Sakkőri elnököt a Magyar sakkszövetség közgyűlésén Buapesten, tanácstaggá megválasztották. Az országos szövetség nagyon értékeli azt az áldozatkésztséget, amelyet Csallány Gábor, mint a Szentesi Sakkör

elnöke a Szentesi és Délmagyarországi Sakkélet fejlesztés érdekében kifejt.

Csallány Gábor vándorserleg mérkőzéseinek állása a nyolcadik forduló után: Gallasz 6 pont Szántay, Kórógyi, Szegedi és Ros-tás öt és fél pontal.

Bugyi 4 és fél, Fekete 3 és fél Dosztop 2 fél, Locskay 1 és fél, Szabó 1 pont. Az elődöntőt vasárnap este fejezték be, a döntőmérkőzéseket kedden kezdik meg a négy első hellyzettel.

Csongrádvármegye alispánjától.

1702—alisp. 1938. szám.

Pályázati hirdetés

A m. kir. belügyminiszter urnak 287—361—1937. számú engedélyével Csongrád megyei városnál szervezett egy díjtalan közigazgatási gyakornoki állásra ezen pályázatot hirdetek és felkérem mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhatják, hogy szabályszerűen telerelt pályázati kérelmeiket — az állami, vagy ezzel egy tekintet alá eső szolgálatban állók a szolgálati ut betartásával — a vármegye főispánjához címzetten az alispáni hivatalba

folyó évi április hó 9-én déli 12 óráig nyújtsák be.

A meghirdetett állás az 1929. évi XXX. t. c. 65 § ában meghatározott képesítéshez van kötve.

A pályázóknak a kérvényükhöz a következő okmányokat kell csatolni:

1. Születési bizonyítvány.
2. Magyar állampolgárságot igazoló bizonyítvány.
3. Erkölcsi bizonyítvány.
4. Érettségi bizonyítvány.
5. Egyetemi leckekönyv.
6. Az 1929. évi XXX. t. c. 65. § ának 1. bekezdésében előirt elméleti képesítést igazoló oklevél.
7. Életleírás (Curriculum vitae).
8. A már alkalmazásban lévők részére szolgálati bizonyítvány.
9. A közszolgálatra egészségügyi szempontból való alkalmasságot igazoló tisztiorvosi bizonyítvány.

10. Katonai szolgálat igazolása. Szentes, 1938. évi március hó 4 én.

Dr. Dósa István.
alispán.

TUDOMÁNYOS MOZGÓSZÍNHÁZ

Ma, hétfőn

6 és fél 9 órakor.

Kedden 6 és fél 9 órakor.

Mérsékelt helyárrakkal:

A magyar filmgyártás

kimagasló eseménye:

A férfi mind örült

A legszellemebb, legfordulatosabb, a legmulatságosabb vígjáték.

XI. 6

ho

A napok
gatási bizo
előtt a főis
honvédelmi
zett, melyt
sét fejezi k
nak a honv

fölk

Országsg
évre szóló
zetési meg
időszerevő
vasóink li
adó kivete
gorvoslatok
gossága és
meghagyas
nap alatt
lehet fellel
bezést a k
benyújtani
masztására
nyokkal eg

E
p

Az isk

Felhabo
lomban J
egész körr
legett a
iskolája é
gyujtogatá
ségnek ká